

§ 298

Dnr 00086/2020

Redovisning avseendet uppdrag till förvaltningen att utreda nuvarande arbete avseende föreningsuppdrag

Sammanfattning

Socialnämnden delar årligen ut närmare 9,4 miljoner i föreningsbidrag till lokala frivilligorganisationer med socialt arbete. Det är pengar som gör mycket nytta för våra målgrupper och ett komplement till socialförvaltningens verksamheter. Samtidigt finns ett behov av att öka och fördjupa kontakter och samarbete med den ideella sektorn. För att främja innovation och skapa framtidens hållbara välfärd krävs nya sätt att samverka. För att kunna möta invånarnas behov blir det allt viktigare att bygga nätverk av resurser mellan olika aktörer. Socialnämnden behöver därför se över om pengarna för föreningsbidrag används på bästa sätt idag, eller om vi kan bli tydligare i våra roller som stad och frivilligorganisation och vem som gör vad.

Med olika perspektiv, kompetenser och nätverk får vi en större effekt och långsiktighet i utvecklingen med att stärka invånarnas möjligheter att uppnå sina mål. Det är oftast frivilligorganisationerna som först ser behov och kan agera. De har också byggt upp ett högt förtroende hos sina respektive målgrupper och kan nå ut med viktig information och tidiga stödinsatser. Socialförvaltningen kan sedan vara med och bidra, inte bara med pengar, utan med de resurser och kompetenser som behövs för att lösa behovet.

Nämnden har också under flera år haft som riktlinje att satsa mer på förebyggande arbete för barn och unga i riskgrupper. Det har dock visat sig svårt att i praktiken göra en omfördelning av pengar. Vi behöver hitta samverkan för att bemöta behoven hos alla förvaltningens målgrupper.

Förvaltningens redovisning av uppdraget föreligger i ärendet.

Ordförandens förslag

Jag instämmer i förvaltningens bedömning.

Ordförandens förslag till socialnämnden är

att godkänna redovisning av uppdraget; samt

att fortsätta arbeta med föreningsbidragen enligt föreslagna åtgärder i utredningen.

Behandling av förslag

Ordföranden konstaterar att det bara finns ett förslag till beslut och finner att socialnämnden beslutar i enlighet med ordförandens förslag.

Socialnämnden beslutar

att godkänna redovisning av uppdraget; samt

att fortsätta arbeta med föreningsbidragen enligt föreslagna åtgärder i utredningen.

Beslutet ska skickas till

Handläggare

Akt

Socialnämnden

21 december 2020

Uppdrag till förvaltningen att utreda nuvarande arbete avseende föreningsuppdrag

Dnr 00086/2020

Sammanfattning

Socialnämnden delar årligen ut närmare 9,4 miljoner i föreningsbidrag till lokala frivilligorganisationer med socialt arbete. Det är pengar som gör mycket nytta för våra målgrupper och ett komplement till socialförvaltningens verksamheter. Samtidigt finns ett behov av att öka och fördjupa kontakter och samarbete med den ideella sektorn.

För att främja innovation och skapa framtidens hållbara välfärd krävs nya sätt att samverka. För att kunna möta invånarnas behov blir det allt viktigare att bygga nätverk av resurser mellan olika aktörer. Socialnämnden behöver därför se över om pengarna för föreningsbidrag används på bästa sätt idag, eller om vi kan bli tydligare i våra roller som stad och frivilligorganisation och vem som gör vad.

Med olika perspektiv, kompetenser och nätverk får vi en större effekt och långsiktighet i utvecklingen med att stärka invånarnas möjligheter att uppnå sina mål. Det är oftast frivilligorganisationerna som först ser behov och kan agera. De har också byggt upp ett högt förtroende hos sina respektive målgrupper och kan nå ut med viktig information och tidiga stödinsatser. Socialförvaltningen kan sedan vara med och bidra, inte bara med pengar, utan med de resurser och kompetenser som behövs för att lösa behovet.

Nämnden har också under flera år haft som riktlinje att satsa mer på förebyggande arbete för barn och unga i riskgrupper. Det har dock visat sig svårt att i praktiken göra en omfördelning av pengar. Vi behöver hitta samverkan för att bemöta behoven hos alla förvaltningens målgrupper.

Förvaltningens redovisning av uppdraget föreligger i ärendet.

I ärendet finns följande handlingar

- Tjänsteskrivelse
- Protokoll
- Ordförandeförslag

Förslag till beslut

Ordförandens förslag till socialnämnden är

att godkänna redovisning av uppdraget; samt

att fortsätta arbeta med föreningsbidragen enligt föreslagna åtgärder i utredningen.

Samuel Lilja
Ordförande

Beslutet ska skickas till

Handläggare
Akt

Socialnämnden

21 december 2020

Uppdrag till förvaltningen att utreda nuvarande arbete avseende föreningsuppdrag Dnr 00086/2020

Sammanfattning

Socialnämnden delar årligen ut närmare 9,4 miljoner i föreningsbidrag till lokala frivilligorganisationer med socialt arbete. Det är pengar som gör mycket nytta för våra målgrupper och ett komplement till socialförvaltningens verksamheter. Samtidigt finns ett behov av att öka och fördjupa kontakter och samarbete med den ideella sektorn.

För att främja innovation och skapa framtidens hållbara välfärd krävs nya sätt att samverka. För att kunna möta invånarnas behov blir det allt viktigare att bygga nätverk av resurser mellan olika aktörer. Socialnämnden behöver därför se över om pengarna för föreningsbidrag används på bästa sätt idag, eller om vi kan bli tydligare i våra roller som stad och frivilligorganisation och vem som gör vad.

Med olika perspektiv, kompetenser och nätverk får vi en större effekt och långsiktighet i utvecklingen med att stärka invånarnas möjligheter att uppnå sina mål. Det är oftast frivilligorganisationerna som först ser behov och kan agera. De har också byggt upp ett högt förtroende hos sina respektive målgrupper och kan nå ut med viktig information och tidiga stödinsatser. Socialförvaltningen kan sedan vara med och bidra, inte bara med pengar, utan med de resurser och kompetenser som behövs för att lösa behovet.

Nämnden har också under flera år haft som riktlinje att satsa mer på förebyggande arbete för barn och unga i riskgrupper. Det har dock visat sig svårt att i praktiken göra en omfördelning av pengar. Vi behöver hitta samverkan för att bemöta behoven hos alla förvaltningens målgrupper.

Beredning

Kommunikatör för brukardelaktighet och föreningssamverkan har haft enskilda samtal med en rad föreningar, både de som har föreningsstöd idag och de som söker: Brottsofferjouren, Bufff, Fryshuset, Fontänhuset Helsingborg, Hela människan – Ria, Hemlösas hus (Frihamnen), Helsingborgs kvinnojour, LP-stiftelsen, REKO och RFSL. Han har också haft samtal med flera av de verksamheter på socialförvaltningen som motsvarar respektive föreningsverksamhet.

I ärendet finns följande handlingar

- Protokoll
- Ordförandeförslag

Förslag till beslut

Socialförvaltningens förslag till socialnämnden är

att godkänna redovisning av uppdraget; samt

att fortsätta arbeta med föreningsbidragen enligt föreslagna åtgärder i utredningen.

Idéburet offentligt partnerskap

Ett bra stöd för frivilligorganisationerna bör också vara långsiktigt och tryggt för båda parter. Här kommer frågan om idéburet offentligt partnerskap (IOP) in i bilden. En utredning av föreningsbidraget kräver en dialog med föreningarna om vad det skulle innebära och om några av dem är intresserade av exempelvis ersätta sitt bidrag med IOP-avtal. Det behöver inte betyda att summan blir en annan, men att vi ser samma behov, att det blir tydligare vad pengarna ska användas till, mer utvecklingsfokus och en tätare samverkan.

Hur ser det ut idag?

Alla frivilligorganisationer har olika förutsättningar för sina verksamheter, men några saker återkommer samtalen:

- Samtliga föreningar skulle vilja ha ett närmare samarbete med socialförvaltningen.
- Flera av dem upplever att de har försökt närma sig olika verksamheter på socialförvaltningen, men att de har haft svårt att nå fram.
- Samtliga föreningar ser IOP som en möjlighet och skulle vilja utforska den vägen mer. Även de som idag har föreningsbidrag skulle kunna tänka sig att skriva avtal om hela summan och verksamheten eller delar av den, som ett IOP.
- En stor anledning för föreningarna att försöka skriva IOP-avtal är att de ser det som en långsiktigt tryggad inkomst. De vill kunna planera sin verksamhet längre än de 1-3 år som verksamhetsbidraget löper på.
- Men de ser också att fördelen med IOP är att de då får en tydlig koppling till och tydlig samverkan med socialförvaltningen och staden. Det blir tydligare vad vi förväntar oss, vad de kan göra för att komplettera oss och de får en direkt ingång i frågor där enskilda individer riskerar att trilla mellan stolarna. Både att kunna vara med och påverka, men även att förstå hur socialförvaltningen är organiserad och kunna hänvisa individer rätt och ge dem rätt information och rätt stöd under tiden.
- De ser också möjligheter att kunna få hjälp med kompetensresurser och kompetensutveckling genom socialförvaltningen.

Det som kommer att bli helt avgörande för möjligheten att skriva fler IOP-avtal är att det går att se behovet ute i verksamheterna och att samverkan med frivilligorganisationerna sedan kan följas och användas i vardagen. Här krävs sannolikt en intern kulturflyttning och kommunikationsinsats.

De flesta föreningar, vare sig lokala eller nationella, nya eller gamla, har en tydlig grundverksamhet som de byggt upp engagemang kring, ibland länkad till en idé, vision eller ideologi. Det är i första hand den de söker föreningsbidrag för att driva och det är viktigt att ha i åtanke. När den verksamheten inte på ett tydligt sätt kompletterar eller jackar i socialnämndens arbete och mål blir det svårare att skriva IOP-avtal utan att också ändra föreningens inriktning i grunden. De flesta föreningar som jag har pratat med är dock beredda att samverka och skriva avtal kring en begränsad del av verksamheten, om de kan fortsätta att driva sin huvudsakliga verksamhet med annan finansiering.

Flera föreningar upplever att de har haft svårt att nå fram med sina idéer och samverkansförslag och att de ibland till och med har hamnat i en ofrivillig konkurrenssituation, där förvaltningen sett dem som utmanare snarare än samarbetspartners. Det kan i vissa fall bero på olika grundläggande uppfattningar om hur socialt arbete ska bedrivas och prioriteras och vem som bör göra vad. Men i några fall verkar det också som om det uppstått ur missförstånd som lever kvar, eller att relationen till slut handlat mer om personliga relationer än om sakfrågor, på gott och ont.

I flera fall har föreningarna föreslagit en roll eller uppgift de kan åta sig, där förvaltningen inte har sett något behov. Saken har då stannat där och föreningarna upplever inte att någon har tagit upp tråden om det finns något annat behov eller annan uppgift som de kan fylla i stället. Här finns en outnyttjad potential i att hitta bästa lämpliga utförare i olika situationer, där vi skulle kunna ta mer nytta av frivilligorganisationernas verksamhet och vilja, samt inte minst deras ofta direkta kontakt och väl inarbetade relation med målgrupperna.

Det har lett till en osäkerhet och otydlighet, där du först ska gissa dig till vad förvaltningen efterfrågar och vem du ska kontakta och samtidigt förväntas presentera en färdig idé och ha svar på eventuella frågor. När du sedan får ett nej vet du inte vad du ska ändra på eller vem du ska prata med i stället för att komma vidare.

Vi skulle därför behöva möta föreningarna i mer förutsättningslösa samtal, där vi kan bygga upp en relation och samtala oss fram till en lämplig syssla och roll, som då kan vara en del av föreningens verksamhet eller hela, beroende på förutsättningar och resurser. Med vissa föreningar kan vi samverka om hela deras verksamhet, medan andra kanske lämpar sig bättre för en begränsad del. I vissa fall kanske samverkan aldrig når längre än till en kontinuerlig och ömsesidig dialog, där vi håller varandra informerade. I andra fall kan vi hitta samverkan där ingen av parterna inledningsvis såg det som ett alternativ.

Även en begränsad samverkan kan vara en väg vidare till nya innovationer, som föds när vi tillsammans ser målgruppens behov ur olika synvinklar. Att bredda sitt nätverk och därmed synfält är avgörande för en innovativ organisation. Med det följer också en ömsesidig förståelse och ödmjukhet som är till nytta för individen i det vardagliga mötet. Det vi inte kan lösa som myndighet respektive förening, kan vi hänvisa direkt vidare till lämplig part, så att individen får en bättre helhetslösning.

Sammanfattning

Tre möjligheter med IOP-avtal:

- Tydlighet i vad vi vill åstadkomma, med invånarens behov i fokus, hur vi ska göra det och vem som gör vad.
- Förutsätter en djupare samverkan, vilket kan leda till nya insikter och innovationer.
- Ekonomisk trygghet för föreningen (om längre avtal).

Tre utmaningar med IOP-avtal:

- Det krävs mer av verksamheterna för att arbeta fram en fungerande samverkan och ett avtal och att hålla dialogen levande.
- Minskad självständighet för föreningarna. Det vi ser behov av att utföra är inte alltid det föreningen vill ha som huvudsyssla.
- Potten av pengar är densamma, vilket sätter begränsningar och riskerar att låsa upp budget för längre tid, beroende på avtalens längd.

Förslag på åtgärder:

- Fortsätta att föra dialog med relevanta föreningar genom kommunikatör för brukardelaktighet och föreningssamverkan, såväl i nätverk som i enskilda möten.
- Undersöka om vi kan ta hjälp av samverkansorganisationer, socialhögskola och andra aktörer som kan vara aktiva i dialogen mellan verksamheter och frivilligorganisationer för att skapa nya lösningar.
- Fortsätta att stärka förvaltningens verksamheter i arbetet med att samverka med föreningar och så långt det är möjligt hålla regelbunden dialog och söka samförstånd.
- Inventera och sammanställa vilka gemensamma behov.
- Kommunicera möjligheten med IOP-avtal och vad det innebär tydligare till föreningarna.
- Testa och utvärdera olika former av samverkan via IOP-avtal, där det är möjligt, från långsiktiga och verksamhetsomfattande till kortare avtal för begränsade uppgifter.
- Se över andra former av utökad samverkan och finansiering för dessa, genom bland annat nationella fonder och utlysningar, eller utbyte av kompetens och kompetensutveckling.
- Använda stadens satsning på innovation och H22 till att inkludera och stärka relationen med föreningarna.

Övriga dokument

I en separat rapport har vi tittat på uppdraget: "Utveckla samverkan med föreningslivet för att hitta nya samverkansytor och öka mångfalden i arbetet riktat mot missbruk och psykisk ohälsa och därigenom öka livskvaliteten hos individer i utanförskap" (dnr:00013/2020).

Emelie Erixon
Socialdirektör

Beslutet ska skickas till

Handläggare
Akt